

Kitabu cha Danieli - Nambari Sita

Yehoyakimu

Jeff Pippenger

2023-12-01

Vitabu vya Danieli na Ufunuo ni kitabu kimoja, katika maana ile ile ambayo Biblia ni kitabu kimoja kinachojumuisha Agano la Kale na Agano Jipya.

Historia ya maisha, kifo, na kufufuka kwa Yesu, kama ya Mwana wa Mungu, haiwezi kuthibitishwa kikamilifu bila ushahidi uliomo katika Agano la Kale. Kristo amefunuliwa katika Agano la Kale kwa uwazi uleule kama katika Agano Jipya. Moja hushuhudia juu ya Mwokozi atakayekuja, na jingine hushuhudia juu ya Mwokozi aliyekuja kwa namna iliyotabiriwa na manabii. Ili kuthamini mpango wa ukombozi, Maandiko ya Agano la Kale lazima yaeleweke kwa kina. Ni nuru iliyotukuzwa kutoka katika zamani za kinabii inayodhihirisha maisha ya Kristo na mafundisho ya Agano Jipya kwa uwazi na uzuri. Miujiza ya Yesu ni uthibitisho wa uungu wake; lakini uthibitisho ulio na nguvu zaidi kwamba yeye ndiye Mkombozi wa ulimwengu hupatikana katika unabii wa Agano la Kale ukilinganishwa na historia ya Agano Jipya. Yesu aliwaambia Wayahudi, "Tafuteni katika Maandiko; kwa kuwa ndani yake mnadhani mna uzima wa milele; nazo ndizo zinazoshuhudia kunihusu." Wakati huo hakukuwa na Maandiko mengine yaliyokuwapo isipokuwa ya Agano la Kale; hivyo agizo la Mwokozi ni wazi. Roho ya Unabii, juzuu ya 3, 211.

Ushahidi wenye nguvu zaidi kuhusu yeye ni nani na ni nini Kristo ni pale ambapo unabii wa Agano la Kale unapolinganishwa na utimizaji wa unabii huo katika historia ya Agano Jipya. Vivyo hivyo, kuhusu uhusiano wa vitabu vya Danieli na Ufunuo.

Katika Ufunuo, vitabu vyote vya Biblia hukutana na kufikia tamati. Hapa ndipo kamilisho la kitabu cha Danieli. Kimoja ni unabii; kingine ni ufunuo. Matendo ya Mitume, 585.

Neno "complement" linamaanisha kuleta katika ukamilifu. Utimilifu wa unabii wa Agano la Kale ulikuwa "ushahidi" "ulio wenye nguvu zaidi" wa "uungu" wa Kristo. Ushahidi wenye nguvu zaidi wa uungu wa unabii katika kitabu cha Danieli ni utimilifu wa unabii huo kama unavyowakilishwa katika kitabu cha Ufunuo. Unabii katika Danieli unaendelea katika kitabu cha Ufunuo, nao unaletwa katika ukamilifu katika siku za mwisho, wakati Ufunuo wa Yesu Kristo unapofunguliwa muhuri.

"Ufunuo ni kitabu kilichotiwa muhuri, lakini pia ni kitabu kilichofunguliwa. Kinaandika matukio ya ajabu yatakayofanyika katika siku za mwisho za historia ya dunia hii. Mafundisho ya kitabu hiki ni dhahiri, si ya kifumbo wala yasiyoeleweka. Ndani yake mstari uleule wa unabii umechukuliwa tena kama ilivyo katika kitabu cha Danieli. Baadhi ya unabii Mungu ameurudia, hivyo kuonyesha kwamba unapaswa kupewa umuhimu. Bwana harudii mambo yasiyo na umuhimu mkubwa." Manuscript Releases, juzuu ya 9, uk. 8.

Katika mwaka wa tatu wa utawala wa Yehoyakimu, mfalme wa Yuda, Nebukadneza, mfalme wa Babeli, alikuja Yerusalemu, akaizingira. Danieli 1:1.

Mstari wa kwanza wa kitabu cha Danieli una utajiri wa habari za kinabii unapozingatiwa ipasavyo. Tutaanza uchunguzi wetu na Yehoyakimu.

Yehoyakimu alikuwa wa kwanza kati ya wafalme watatu wa mwisho wa Yuda. Kwa hiyo, anawakilisha ujumbe wa malaika wa kwanza. Mwanawe Yehoyakini, ambaye pia alijulikana kama Yekonia au Konia, aliwakilisha ujumbe wa malaika wa pili. Yehoyakini alifuatiwa na Sedekia, wa mwisho kati ya wale wafalme watatu wa mwisho wa Yuda. Sedekia anawakilisha ujumbe wa malaika wa tatu. Kuna mashahidi kadhaa wa kinabii wanaohibitisha kwamba Yehoyakimu ni ishara ya ujumbe wa malaika wa kwanza. Ni muhimu kuelewa ushahidi huu, kwa kuwa unaonyesha kwamba mstari wa kwanza wa sura ya kwanza ya Danieli unautambulisha ujumbe wa malaika wa kwanza, na ukweli huo ni nanga inayoruhusu sura ya kwanza kueleweka kama ujumbe wa malaika wa kwanza wa Ufunuo kumi na nne. Tutaanza katika Mambo ya Nyakati ya Pili.

Na wale waliopona upanga akawapeleka Babeli; huko walikuwa watumishi wake na wa wanawe hata enzi ya Ufalme wa Uajemi; ili kutimiza neno la Bwana lililonenwa kwa kinywa cha Yeremia, hata nchi ilipofurahia sabato zake; kwa maana muda wote ilipokuwa ukiwa ilishika sabato, ili kutimiza miaka sabini. 2 Mambo ya Nyakati 36:20, 21.

Uhamisho wa Babeli wa miaka sabini ulikuwa ili nchi ifaidi sabato zake ambazo hazikuwa zimetimizwa kulingana na Mambo ya Walawi ishirini na tano. Miaka sabini ya sabato inamaanisha miaka mia nne na tisini ambayo Israeli ya kale ilipuuzia maagizo ya Mambo ya Walawi ishirini na tano. Miaka mia nne na tisini ya uasi ilitangulia miaka sabini ya uhamisho. Mwishoni mwa miaka mia nne na tisini, wafalme watatu wangewekwa chini ya utawala wa Nebukadneza.

Mwisho wa miaka sabini ya uhamisho, Bwana akamwinua Koreshi, ambaye alikuwa wa kwanza kati ya wafalme watatu waliotoa amri kwamba Waisraeli wangeweza kurudi na kujenga upya Yerusalemu. Artashasta alikuwa wa tatu kati ya hao wafalme watatu, naye akatoa amri ya tatu mwaka 457 K.K. Amri ya tatu ilianzisha kipindi cha miaka elfu mbili mia tatu ya Danieli sura ya nane, aya ya kumi na nne. Mwaka 1798, mwisho wa kwanza wa ghadhabu uliisha, kitabu cha Danieli kikafunguliwa, na wa kwanza kati ya malaika watatu akafika. Malaika wa tatu alifika tarehe 22 Oktoba 1844.

Wafalme watatu wa mwisho wa Yuda wote walikabiliana na Nebukadneza, na wakati wa kutekwa kwa Yehoyakimu, miaka sabini ilianza. Iliendelea hadi Babeli ilipoangamizwa, na yule jenerali (Koreshi) aliyeiangamiza Babeli, ambaye muda mfupi baadaye akawa mfalme, akapitisha amri ya kwanza kati ya tatu. Amri ya tatu ilianzisha unabii wa jioni na asubuhi uliomalizika kwa kuwasili kwa yule wa tatu miongoni mwa malaika watatu. Kristo daima hutambanisha mwisho na mwanzo.

Mwanzo wa miaka sabini ulianza kwa shambulio la kwanza la Nebukadneza dhidi ya Yerusalemu. Mwisho wa miaka sabini uliashiriwa na uharibifu wa Babeli. Uharibifu wa mwisho na kamili wa Yerusalemu uliletwa juu ya mfalme wa tatu kati ya wafalme watatu ambao wote walikuwa wamevamiwa na Nebukadneza. Uharibifu wa Yerusalemu ulikuwa wa hatua kwa hatua. Wafalme

watatu wa mwisho wanawakilisha ishara moja ya kinabii, kwa maana kwamba wote walikuwa wamevamiwa na Nebukadneza. Walikuwa mfano wa amri tatu ambazo zote zilikuwa ishara moja, kama vile malaika watatu mwishoni mwa siku elfu mbili na mia tatu.

“Katika sura ya saba ya Ezra amri hiyo inapatikana. Aya ya 12-26. Katika umbo lake kamilifu zaidi ilitolewa na Artashasta, mfalme wa Uajemi, mwaka 457 KK. Lakini katika Ezra 6:14 nyumba ya Bwana huko Yerusalemu inasemekana kuwa ilijengwa ‘kwa amri [‘agizo,’ pambizoni] ya Koreshi, na Dario, na Artashasta mfalme wa Uajemi.’ Wafalme hawa watatu, kwa kuanzisha, kuthibitisha tena, na kukamilisha amri hiyo, waliifikisha kwenye ukamilifu uliotakiwa na unabii ili kuashiria mwanzo wa ile miaka 2300. Kwa kuuchukua mwaka 457 KK, yaani wakati ambao amri hiyo ilikamilishwa, kuwa tarehe ya agizo hilo, kila kipengele cha unabii kuhusu yale majuma sabini kilionekana kuwa kimetimizwa.” The Great Controversy, 326.

Dada White anatambua kwamba amri tatu zilihijajika kwa ukamilifu wa unabii. Anafafanua uhusiano kati yao, na kwa kufanya hivyo, anatambua sifa za kisarufi za neno la Kiebrania "kweli." Anasema amri ya kwanza ilitolewa, amri ya pili ikathibitisha tena, na amri ya tatu ikakamilisha "kila maelezo mahususi ya unabii kuhusu majuma sabini." Neno la Kiebrania "kweli" huundwa kwa kuunganisha herufi ya kwanza, ya kumi na tatu, na ya mwisho za alfabeti ya Kiebrania. Amri ya kwanza ilitolewa, ya pili ikathibitisha tena, na amri ya mwisho ikakamilisha unabii. Amri hizo tatu zina saina ya Alfa na Omega, na zilitimizwa mwishoni mwa unabii wa miaka sabini kuhusu utumwa huko Babeli, ijapokuwa amri ya tatu ilitolewa muda mrefu baada ya miaka sabini kuisha. Amri hizo tatu zilikuwa za hatua kwa hatua, na ingawa zilikuwa amri tatu, bado zilikuwa ishara moja ya kinabii.

Malaika wa kwanza aliwasili mwaka 1798, malaika wa pili aliwasili katika majira ya kuchipua ya mwaka 1844, na malaika wa tatu aliwasili tarehe 22 Oktoba 1844. Malaika hao watatu ni ishara moja ya kinabii, inayowakilisha injili ya milele ya Ufunuo sura ya kumi na nne.

"Ujumbe wa kwanza ulitolewa mwaka 1843, na wa pili mwaka 1844, na sasa tuko chini ya tangazo la ujumbe wa tatu; lakini ujumbe wote watatu bado lazima utangazwe. Ni muhimu sasa kama ilivyokuwa wakati wowote uliopita kwamba ujumbe huo urudiwe kwa wale wanaotafuta ukweli. Kwa kalamu na kwa sauti tunapaswa kulitoa tangazo hilo, tukionyesha mpangilio wa ujumbe huo, na matumizi ya unabii yanayotufikisha kwenye ujumbe wa malaika wa tatu. Haiwezekani kuwa na wa tatu bila wa kwanza na wa pili. Ujumbe huu tunapaswa kuupeleka kwa ulimwengu katika machapisho na katika hotuba, tukionyesha katika mlolongo wa historia ya kinabii mambo yaliyokuwapo na yatakayokuwapo." Ujumbe Ulioteuliwa, kitabu cha 2, 104, 105.

Wafalme watatu wa mwisho wa Yuda walikuwa ishara moja, kwa kuwa wote walitiishwa katika viwango tofauti na mfalme wa Babeli. Wafalme watatu wa mwisho wa Yuda, amri tatu na malaika watatu, ijapokuwa ni tatu tofauti, pia huwakilishwa kama ishara moja ya kinabii.

Wafalme watatu wa mwisho ni sehemu ya muktadha wa kinabii wa mwanzo wa unabii wa miaka sabini ya utekwa, na hivyo wanakuwa sehemu ya mwanzo unaoonyesha mwisho wa miaka sabini

ya utekwa. Utekwa ulianza kwa kutiishwa hatua kwa hatua kwa wafalme watatu, na ukaisia kwa uharibifu wa ufalme na mji wake mkuu. Mwisho wa unabii huo unaashiria uharibifu wa taifa la Babeli na mji wake mkuu, jambo linaloashiria kutolewa kwa amri tatu za mfululizo. Mwanzo wa unabii wa miaka elfu mbili na mia tatu unaainishwa na amri tatu za mfululizo, na unaonyesha mwisho wa unabii wa miaka elfu mbili na mia tatu, ambao unajumuisha ujumbe watatu wa mfululizo.

Malaika watatu, na ujumbe wao watatu husika, walikuwa wamewakilishwa kwa mfano na wafalme watatu na amri zao tatu mfululizo. Wafalme wale watatu waliotangaza amri zao tatu husika walikuwa wamewekewa mfano na wafalme watatu waliokuja mfululizo, ambao kila mmoja aliwasilisha ujumbe wake wa uasi dhidi ya Nebukadneta. Ujumbe huo wa uasi, watatu kwa idadi, uliwakilisha kwa mfano amri tatu, ambazo nazo ziliwakilisha kwa mfano ujumbe watatu. Mmoja huanzisha unabii wa miaka sabini, ambao nao huishia na mwanzo wa unabii wa miaka elfu mbili na mia tatu, nao huishia katika kuwasili kwa malaika wa tatu mwaka 1844. Miaka sabini ambayo nchi ilipaswa kufurahia Sabato zake haiwezi kutenganishwa na Oktoba 22, 1844.

Yehoyakimu anawakilisha amri ya kwanza ya Koreshi na pia ujumbe wa malaika wa kwanza wa Ufunuo sura ya kumi na nne. Zaidi ya hapo, mashahidi watatu wa wale wafalme watatu wa mwisho wa Yuda, amri tatu na ujumbe wa malaika watatu, hutoa taarifa sahihi kuhusu ishara ya Yehoyakimu, kwa kuwa historia ya kinabii ya malaika hao watatu imeainishwa kwa uangalifu mkubwa kwa uvuvio. Ujumbe wote watatu huwasili kihistoria, na baadaye hupewa nguvu kihistoria.

Malaika wa kwanza alifika mwaka 1798, na akawezeshwa tarehe 11 Agosti 1840, kupitia uthibitisho wa kanuni ya siku kwa mwaka.

"Mnamo mwaka 1840 utimizaji mwingine wa ajabu wa unabii ulizua shauku kubwa kote. Miaka miwili kabla, Josiah Litch, mmoja wa wahubiri wanaoongoza waliokuwa wakihubiri ujio wa pili, alichapisha ufafanuzi wa Ufunuo 9, uliotabiri anguko la Dola ya Ottoman. Kulingana na mahesabu yake, mamlaka hii ilitarajiwa kupinduliwa . . . tarehe 11 Agosti, 1840, wakati ambapo nguvu ya Ottoman huko Constantinople ingetarajiwa kuvunjika. Na hili, ninaamini, litaonekana kuwa hivyo."

Kwa wakati hasa uliobainishwa, Uturuki, kupitia mabalozi wake, ilikubali ulinzi wa madola ya Ulaya yaliyoungana, na hivyo ikajiweka chini ya udhibiti wa mataifa ya Kikristo. Tukio hilo lilitimiza unabii kwa usahihi kabisa. Lilipojulikana, makutano mengi walishawishika kuhusu usahihi wa kanuni za ufafanuzi wa unabii zilizokubaliwa na Miller na wenzake, na msukumo wa ajabu ulitolewa kwa harakati ya Adventi. Watu wa elimu na wa cheo waliungana na Miller, katika kuhubiri na pia katika kuchapisha maoni yake, na kuanzia 1840 hadi 1844 kazi hiyo ilienea haraka. Pambano Kuu, 334, 335.

Malaika wa kwanza aliwasili akitangaza kufunguliwa kwa hukumu mwaka 1798, lakini ujumbe huo uliwekwa juu ya uhalali wa utambuzi wa William Miller kwamba siku katika unabii wa Biblia inawakilisha mwaka. Kanuni hiyo ilitibitishwa "tarehe 11 Agosti, 1840," na ujumbe wa kwanza ukatiwa nguvu. Kwa kushindikana kwa unabii wa kurudi kwa Kristo katika mwaka wa kibiblia wa

1843, uliopanuka hadi mwaka 1844, malaika wa pili wa Ufunuo sura ya kumi na nne akaja. Kwa kushindikana kwa unabii katika majira ya kuchipua ya 1844, makanisa ya Kiprotestanti yakaukataa kanuni ya Miller ya siku ni mwaka, na yakawa binti za Babeli. Ujumbe huo baadaye ukatiwa nguvu katika majira ya kiangazi ya 1844, ulipounganishwa na ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane. Kwa kutimia kwa ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane tarehe 22 Oktoba 1844, malaika wa tatu akaja na ujumbe wake.

Kwa sababu ya kutotii kwa Uadventista wa Laodikia mnamo 1863, watu wa Mungu walipewa jukumu la kurudia historia ya kutangatanga kwa Israeli wa kale jangwani. Kutiwa nguvu kwa ujumbe wa tatu kungesubiri hadi tarehe 11 Septemba 2001. Kila mojawapo ya ujumbe huo watatu hufika katika historia na baadaye kutiwa nguvu.

Yehoyakimu na Koreshi wanawakilisha uwezesaji wa malaika wa kwanza, si kuwasili kwake. Ingawa Yehoyakimu alikuwa wa kwanza kati ya wafalme watatu wa mwisho wa Yuda, na ingawa anawakilisha ujumbe wa malaika wa kwanza, sifa za kinabii anazoonyesha yeye, na pia Koreshi, zinaonyesha kwamba wote wawili ni ishara za uwezesaji wa malaika wa kwanza, si ishara za kuwasili kwa malaika wa kwanza. Kuwasili kwa ujumbe wa kwanza katika historia ya Yehoyakimu kulikuwa Manase, wa kwanza kati ya wafalme saba wa mwisho wa Yuda.

Wafalme saba walitangulia uharibifu kamili na wa mwisho wa Yerusalemu. Wafalme hao saba wanawakilisha historia inayosonga hatua kwa hatua, kama ilivyokuwa historia waliyoiwakilisha kuanzia 1798 hadi 1844. Malaika wa kwanza alitokea mwaka 1798, na wa tatu alitokea tarehe 22 Oktoba 1844. Historia ya 1798 hadi 1844 ni historia ya malaika wa kwanza na wa pili. Historia ya malaika wa tatu ilianza mwaka 1844. Dada White anapobainisha uashiriaji wa ngurumo saba za Ufunuo sura ya kumi, anasema ngurumo saba zinawakilisha historia ya malaika wa kwanza na wa pili, bali si ya malaika wa tatu.

"Nuru maalum iliyotolewa kwa Yohana ambayo ilidhihirishwa katika ngurumo saba ilikuwa ufafanuzi wa matukio ambayo yangetokea chini ya ujumbe wa malaika wa kwanza na wa pili." Ufafanuzi wa Biblia wa Waadventista Wasabato, juzuu ya 7, 971.

Historia ya ngurumo saba za Ufunuo sura ya kumi inasisitiza historia ya kupewa nguvu kwa malaika wa kwanza mnamo tarehe 11 Agosti, 1840 hadi kukatishwa tamaa kuu mnamo tarehe 22 Oktoba, 1844; hata hivyo, inajumuisha historia yote ya malaika wa kwanza na wa pili. Ufafanuzi wa jumla wa ngurumo saba ni kwamba zinawakilisha kipindi cha 1798 hadi tarehe 22 Oktoba, 1844. Historia ya kuwasili kwa malaika wa kwanza kuanzia 1798 hadi kukatishwa tamaa kuu ndiyo historia ya malaika wa kwanza na wa pili, nayo inawakilishwa kinabii kama ngurumo saba. Ngurumo saba pia zilionyeshwa kwa mfano na wafalme saba wa mwisho wa Yuda. Wale watatu wa mwisho miongoni mwa hao wafalme hawakuwa tu wakitambulisha wafalme waliokuwa mfululizo, bali kwa pamoja ni ishara moja inayoundwa na wa kwanza, wa kati na wa mwisho.

Katika historia ya malaika watatu, ujumbe wa kwanza ulitiwa nguvu tarehe 11 Agosti, 1840, na wote wawili, Yehoyakimu na Koreshi, walikuwa mifano ya tukio hilo.

Tutaendelea kubainisha kweli hizi muhimu zaidi katika makala inayofuata.

Uadilifu thabiti unapaswa kuthaminiwa na kila mwanafunzi. Kila akili inapaswa kugeukia neno la Mungu lililofunuliwa kwa umakinifu wa heshima. Wale wanaomtii Mungu kwa namna hii watapewa nuru na neema. Wataona mambo ya ajabu kutoka katika sheria yake. Kweli kuu ambazo zimekaa bila kuzingatiwa wala kuonekana tangu siku ya Pentekoste zitaangaza kutoka katika neno la Mungu katika usafi wake wa asili. Kwa wale wanaompenda Mungu kwa kweli, Roho Mtakatifu atafunua kweli ambazo zimefia akilini, na pia atafunua kweli ambazo ni mpya kabisa. Wale wanaokula mwili na kunywa damu ya Mwana wa Mungu wataleta kutoka katika vitabu vya Danieli na Ufunuo kweli iliyovuviwa na Roho Mtakatifu. Wataziamsha nguvu ambazo haziwezi kukandamizwa. Midomo ya watoto itafunguliwa kutangaza siri ambazo zimefichwa mbali na akili za wanadamu. Bwana amechagua vitu vya upumbavu vya ulimwengu huu ili kuwaaibisha wenye hekima, na vitu dhaifu vya ulimwengu huu ili kuwaaibisha wenye nguvu.

"Biblia haipaswi kuletwa katika shule zetu ili iwekwe tu katikati ya kutokuamini. Biblia lazima ifanywe kuwa msingi na mada kuu ya elimu. Ni kweli kwamba tunalijua neno la Mungu aliye hai kwa wingi zaidi kuliko tulivyolijua zamani, lakini bado kuna mengi zaidi ya kujifunza. Inapaswa itumiwe kama neno la Mungu aliye hai, na liheshimiwe kuwa la kwanza, la mwisho, na bora kuliko yote katika kila jambo. Hapo ndipo ukuaji wa kweli wa kiroho utaonekana. Wanafunzi watakuza tabia za kidini zenye afya, kwa kuwa wanakula mwili na kunywa damu ya Mwana wa Mungu. Lakini isipotunzwa na kulelewa, afya ya roho huharibika. Kaeni katika mkondo wa nuru. Jifunzeni Biblia. Wale wanaomtumikia Mungu kwa uaminifu watabarikiwa. Yeye asiyeruhusu kazi yoyote ya uaminifu ipite bila thawabu atatunukia kila tendo la uaminifu na unyofu ishara maalum za upendo wake na kibali chake." Review and Herald, Agosti 17, 1897.